



Sisäministeriö

Asiakirjatyyppi
22.2.2024

Asianumero

1/2

Viite: Sisäministeriön lausuntopyyntö 12.2.2024

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksen tarkoituksena on tehdä tarvittavat muutokset ulkomaalaislakiin EU:n turvapaikkamenettelydirektiivin mukaisen rajamenettelyn käyttöön ottamiseksi Suomessa ja uudistaa nopeutettua turvapaikkamenettelyä koskeva ulkomaalaislain sääntely.

Rajamenettelyn käyttöön ottamisella luotaisiin uusi keino käsitellä tiettyjä, todennäköisesti perusteettomia, turvapaikkahakemuksia hyvin nopeassa menettelyssä ulkorajalla, kauttakulkualueella tai näiden läheisyydessä niin, etteivät hakijat voisi liikkua vapaasti Suomen alueella tai edelleen muihin EU-maihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että vastaanottopalvelut ovat hakijoiden saatavilla myös rajamenettelyssä. Oleskeluluvan saaneiden henkilöiden kotoutumista edistävästä palveluista säädetään kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa (1386/2010). On mahdollista, että ehdotuksen kohteena oleva henkilö saa oleskeluluvan myöhemmin ja on siten oikeutettu kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisiin kotoutumispalveluihin. Mikäli henkilö saa oleskeluluvan, tulisi henkilö ohjata kotoutumista ja työllistymistä edistäviin palveluihin. Esityksen vaikutusten arvioinnin kohdassa 4.2.4 Vaikutukset kansainvälisen suojelun hakijoihin voisi arvioida rajamenettelyn vaikutusta henkilön kotoutumisen edistämiseen ja työllistymiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä sitä, että ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten osalta on huomioitu heidän erityinen asemansa. Lapsen etu on huomioitava asian valmistelussa. Nopeutettua menettelyä voidaan jo nyt soveltaa ilman huoltajaa olevaan alaikäiseen ja ehdotuksen mukaan perusteita menettelylle laajennettaisiin. Rajamenettelyn osalta säädettäisiin sen soveltamisen rajoituksista ilman huoltajaa olevien alaikäisten hakijoiden osalta. Esityksessä on arvioitu, että ehdotuksen kohteena oleva rajamenettely ei soveltuisi kuin äärimmäisen harvoin alaikäisenä ilman huoltajaa tulleisiin hakijoihin.

Ilman huoltajaa tullut alaikäinen tulisi lähtökohtaisesti sijoittaa kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) mukaiseen ryhmäkotiin tai tukiasuntolaan. Alaikäisen säilöönottoon tulisi myös

suhtautua varauksellisesti. On keskeistä, että alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen tai nuoren kotoutumisprosessi käynnistyy mahdollisimman varhaisessa vaiheessa Suomeen saapumisen jälkeen. Vaikutusten arviointia tulisi täydentää alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten ja nuorten sekä heidän kotoutumisen edistämistään koskevien vaikutusten osalta.

Sonja Hämäläinen
maahanmuuttojohtaja
Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö

Nea Brandt
erityisasiantuntija
Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö

VN/22620/2023-TEM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: